

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 12204 กวค
รับ(เสนอ)
10 พ.ย. 2563 เวลา 8:50

ที่ กต ๑๒๐๓/๑๐๑๐

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๕๓ และการประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๗๖๔๘ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๓
สิ่งที่ส่งมาด้วย ตารางติดตามผลการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๕๓ และการประชุม
ระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบต่อร่างแถลงการณ์ร่วมของ
การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๕๓ และร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ
อาเซียน ครั้งที่ ๕๓ และการประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอผลการประชุมข้างต้นพร้อมตารางติดตามผลมาเพื่อ
คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอ
เรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามนัยมาตรา ๔ (๗) รวมทั้งเป็นการดำเนินการตาม
ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการเมือง ต่างประเทศ และความมั่นคง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ระหว่างวันที่ ๙-๑๒ กันยายน ๒๕๖๓ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศได้เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๕๓ และการประชุมระดับรัฐมนตรี
ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเวียตนามในฐานะประธานอาเซียนปี ๒๕๖๓ จัดขึ้นผ่านระบบการประชุมทางไกล
โดยประกอบด้วยการประชุมในกรอบอาเซียน ๕ การประชุม การประชุมกับคู่เจรจารายประเทศ ๙ การประชุม
การประชุมในกรอบระดับภูมิภาค ๓ การประชุม และการประชุมอื่น ๆ ๒ การประชุม รวม ๑๙ การประชุม

๒. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โดยที่ผลการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนและการประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
เป็นการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองร่วมกันและมีนัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
กระทรวงการต่างประเทศจึงเห็นสมควรเรียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามนัยมาตรา ๔ (๗)
ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงการต่างประเทศขอความอนุเคราะห์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโปรดเสนอ
เรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาในโอกาสแรก เนื่องจากมีประเด็นที่หน่วยงานไทย
ที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการและติดตามผลต่อไป

๔.สาระสำคัญ

๔.๑ การสร้างประชาคมอาเซียน ที่ประชุมหารือเกี่ยวกับการจัดทำวิสัยทัศน์ประชาคม
อาเซียนภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๒๕ และการทบทวนแผนงานประชาคมอาเซียนทั้ง ๓ เสา รวมทั้งการส่งเสริม
ความเชื่อมโยง โดยเฉพาะความเชื่อมโยงด้านดิจิทัล และการเสริมสร้างความเป็นแกนกลางของอาเซียน

/ (ASEAN centrality) ...

(ASEAN centrality) ในการดำเนินความสัมพันธ์กับภาคภายนอก โดยทุกประเทศย้ำความสำคัญของการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อประโยชน์ร่วมกัน ลดการเผชิญหน้าระหว่างประเทศมหาอำนาจ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการฟื้นตัวของภูมิภาคในระยะยาว

๔.๒ ความร่วมมือเพื่อรับมือกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙)

๔.๒.๑ ที่ประชุมย้ำถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อรับมือกับโควิด-๑๙ ทั้งด้านการวิจัยและพัฒนาวัคซีนและยาต้านไวรัส การจัดทำมาตรฐานวิธีปฏิบัติของอาเซียนสำหรับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข และการใช้ประโยชน์จากกองทุนอาเซียนเพื่อรับมือกับโควิด-๑๙ (COVID-19 ASEAN Response Fund) โดยที่ประชุมแสดงความชื่นชมที่ไทยบริจาคเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ สมทบกองทุนดังกล่าว ทั้งนี้ ปัจจุบันกองทุนฯ มีเงินบริจาครวมกว่า ๔๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ และในอนาคตประเทศสมาชิกจะสามารถนำเงินจากกองทุนฯ ไปใช้ในโครงการต่าง ๆ ได้

๔.๒.๒ รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนได้เห็นชอบเอกสารแนวทางการจัดตั้งคลังสำรองระดับภูมิภาคสำหรับอุปกรณ์ทางการแพทย์สำหรับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข และการจัดทำกรอบการฟื้นฟูที่ครอบคลุมของอาเซียน โดยมอบหมายให้สำนักเลขาธิการอาเซียนดำเนินการยกร่างกรอบการฟื้นฟูฯ พร้อมแผนดำเนินการ เพื่อเสนอให้ผู้นำอาเซียนรับรองในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๗ ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ ซึ่งไทยได้เสนอให้อาเซียนจัดตั้งกลไก “ASEAN SME Recovery Facility” ภายใต้กรอบการฟื้นฟูฯ เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนและฟื้นตัวจากโควิด-๑๙ โดยคำนึงว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นหนึ่งในพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ และได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ อย่างมาก

๔.๒.๓ ประเทศคู่เจรจาทุกประเทศแสดงความพร้อมในการสนับสนุนอาเซียน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาและการผลิตยาและวัคซีน นอกจากนี้ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ประกาศสนับสนุนประเทศละ ๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และออสเตรเลียประกาศสนับสนุน ๑ ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย เพื่อสมทบกองทุน COVID-19 ASEAN Response Fund ในขณะที่นิวซีแลนด์จะพิจารณาสนับสนุนกองทุนฯ ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓

๔.๒.๔ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสหรัฐฯ ยังประกาศให้ความช่วยเหลือในรูปแบบอื่น ๆ เพิ่มเติม ได้แก่

- จีนประกาศสนับสนุน ๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับโครงการนำร่องด้านสาธารณสุขระหว่างอาเซียนกับจีน และเสนอจัดตั้งคลังสำรองอุปกรณ์ทางการแพทย์ในกรอบอาเซียนบวกสาม

- ญี่ปุ่นย้ำความช่วยเหลือสามเสา ได้แก่ ความช่วยเหลือทวิภาคี การสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ ASEAN Centre for Public Health Emergencies and Emerging Diseases ซึ่งจะประกาศในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน-ญี่ปุ่น ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ และการสนับสนุนเงินกู้เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ

- เกาหลีใต้ประกาศมอบอุปกรณ์ป้องกันโรคและเวชภัณฑ์มูลค่า ๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเสนอจัดตั้งกลไกหารือด้านสาธารณสุขกับประเทศสมาชิกอาเซียน

- สหรัฐฯ ประกาศให้ความช่วยเหลือรวม ๘๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งรวมถึงข้อริเริ่ม ASEAN-U.S. Health Futures (มูลค่า ๓๕.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และการยกระดับศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคแห่งชาติของสหรัฐฯ (U.S. Centers for Disease Control and Prevention: CDC) ในเวียดนามให้เป็นสำนักงานระดับภูมิภาค

๔.๓ ความร่วมมือด้านการพัฒนาในอนุภูมิภาค ที่ประชุมคณะมนตรีประสานงานอาเซียน วาระพิเศษว่าด้วยเรื่องการพัฒนาในอนุภูมิภาคได้หารือเกี่ยวกับบทบาทของอาเซียนในการสนับสนุนการพัฒนาในอนุภูมิภาคต่าง ๆ ในอาเซียน ตลอดจนการสนับสนุนกรอบความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงกรอบความร่วมมือที่ไทยเป็นสมาชิกและให้ความสำคัญ เช่น ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) โดยที่ประชุมฯ ย้ำความสำคัญของการลดช่องว่างการพัฒนา การพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนาทุนมนุษย์ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการรวมตัวในภูมิภาค รวมทั้งการเชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยสร้างแต้มต่อให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียนในห่วงโซ่อุปทานโลก

๔.๔ สถานการณ์ในภูมิภาคและระหว่างประเทศ

๔.๔.๑ สถานการณ์ในทะเลจีนใต้ ที่ประชุมย้ำความสำคัญของเสรีภาพในการเดินเรือและบินผ่านในทะเลจีนใต้ การปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (DOC) การเจรจาจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (COC) ให้แล้วเสร็จ และการแก้ไขข้อพิพาทโดยสันติวิธี โดยไทยสามารถผลักดันเอกสาร “Best Practices and Non-Binding Guidelines for Cooperative Activities on Marine Environment Protection in the South China Sea” ให้ที่ประชุมอาเซียน-จีนรับทราบได้เป็นผลสำเร็จ ถือเป็น การต่อยอดบทบาทที่แข็งขันและความสำเร็จของไทยที่ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมและการสัมมนา ระหว่างประเทศในด้านการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเลในช่วงปี ๒๕๖๐-๒๕๖๒ เพื่อเป็นแนวทางให้อาเซียนและจีนนำไปใช้ในการแสวงหาความร่วมมือที่สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย และลดการเผชิญหน้า

๔.๔.๒ สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี ที่ประชุมย้ำความสำคัญของการหารือ ทั้งระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ และระหว่างสหรัฐฯ กับเกาหลีเหนือ ตลอดจนการปฏิบัติให้เป็นไปตาม ข้อตกลงคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเรื่องคาบสมุทรเกาหลีที่ปลอดจากอาวุธนิวเคลียร์

๔.๔.๓ สถานการณ์ในรัฐยะไข่ ที่ประชุมยืนยันสนับสนุนเมียนมาในการดำเนินการ ตามรายงานประเมินความต้องการเบื้องต้น (Preliminary Needs Assessment: PNA) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางกลับของผู้พลัดถิ่นชาวโรฮิงจา นอกจากนี้ ไทยได้แจ้งการดำเนินการของไทย เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ทางการแพทย์และโครงการพัฒนาด้านสาธารณสุขแก่รัฐบาลเมียนมา รวมทั้งการสนับสนุนการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้บุคลากรด้านสาธารณสุขในรัฐยะไข่ ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙

๔.๔.๔ ไทยได้เสนอให้ที่ประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) พิจารณากลไกหารือวาระพิเศษเพื่อเป็นเวทีให้ประเทศมหาอำนาจได้หารือประเด็นด้านความมั่นคงอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา เพื่อแก้ไขปัญหา ความหวาดระแวงและการเผชิญหน้าทางทหาร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในเอเชีย-แปซิฟิกโดยตรง ซึ่งที่ผ่านมา กลไกการหารือปกติของ ARF ช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างประเทศสมาชิกฯ ได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่เพียงพอที่จะตอบสนองสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจในปัจจุบัน

๔.๕ ความสัมพันธ์กับภาคีภายนอกอาเซียน

๔.๕.๑ รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนเห็นชอบให้สถานะหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา แก่ฝรั่งเศสและอิตาลี และเห็นชอบให้โคลอมเบียเข้าเป็นอัครภาคีสันติสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ โดยคาดว่าจะลงนามตราสารการเข้าเป็นอัครภาคีฯ ของโคลอมเบียในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๗ พร้อมกับแอฟริกาใต้และคิวบา

๔.๕.๒ ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับคู่เจรจาทุกกรอบย้ำความสำคัญของการรับมือกับการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ การเยียวยาผลกระทบทางสังคม และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ นอกจากนี้ไทยได้เป็นประธานร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน-อินเดีย ซึ่งที่ประชุมย้ำความสำคัญของการรักษาห่วงโซ่อุปทาน การเสริมสร้างความเชื่อมโยงในภูมิภาคผ่านโครงการถนนสามฝ่ายไทย-เมียนมา-อินเดีย และการส่งเสริมการค้า โดยฝ่ายอาเซียนย้ำความพร้อมที่จะให้อินเดียกลับมาเข้าร่วมในความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP)

๔.๖ ที่ประชุมชื่นชมบทบาทของไทยในการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนเมื่อปี ๒๕๖๒ โดยเฉพาะการเสริมสร้างความยั่งยืนให้กับอาเซียนในทุกมิติ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้อาเซียนสามารถรับมือกับผลกระทบของโควิด-๑๙ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งไทยยังมีข้อเสนอความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม ทั้งการจัดตั้งกองทุนอาเซียนเพื่อรับมือกับโควิด-๑๙ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากประเทศคู่เจรจาอย่างกว้างขวาง และข้อเสนอเรื่อง ASEAN SME Recovery Facility เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยไทยจะผลักดันให้ประเทศสมาชิกอาเซียนผนวกข้อเสนอดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกรอบการฟื้นฟูที่ครอบคลุมของอาเซียน ซึ่งผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนจะร่วมรับรองในที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๗ ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ -

๖. ผลกระทบ -

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา -

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง -

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง -

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑๐.๑ รับทราบผลการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๕๓ และการประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๑๐.๒ พิจารณาสั่งการหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องนำผลการประชุมฯ ไปปฏิบัติ และติดตามความคืบหน้าต่อไป โดยกระทรวงการต่างประเทศได้จัดทำตารางติดตามผล พร้อมทั้งรายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำความกราบบังคมทูลนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)

รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมอาเซียน

กองการเมืองและความมั่นคง

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๓๔

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๒๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ aseanthailand@mfa.mail.go.th